

Oudemirdum, Kooilaan 3

QuickScan

JM ecologie b.v., 2022

QuickScan Oudemirdum, Kooilaan 3

Ecologische beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming

Rapportnummer

R22.078

Status

0.2 (concept)

Datum

31-05-2022

Opdrachtgever

Gemeente De Fryske Marren
Postbus 101
8500 AC Joure

Auteur

Corine Bos

Controle

Jildou Dekker

Voorpagina

Overzicht plangebied

Te citeren als

Bos, C. 2022. QuickScan Oudemirdum, Kooilaan 3; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport R22.078, JM ecologie b.v., Gorredijk.

JM ecologie b.v.

Leitswei 12
8401 CL Gorredijk

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Globale ligging	2
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland	3
1.4	Scope van de QuickScan	4
1.5	Werkwijze	5
2	Beschrijving locatie en ingreep	6
2.1	Locatie.....	6
2.2	Ingreep	8
3	Resultaten veldbezoek en bureaustudie (soortenbescherming)	9
3.1	Vogels.....	9
3.2	Vleermuizen	11
3.3	Overige zoogdieren.....	12
3.4	Reptielen.....	13
3.5	Amfibieën.....	13
3.6	Insecten.....	14
3.7	Overige fauna.....	14
3.8	Vaatplanten	14
4	Resultaten veldbezoek en bureaustudie (gebiedsbescherming)	16
4.1	Natuurnetwerk Nederland (EHS)	16
5	Effecten en gevolgen.....	18
5.1	Overzicht beschermde soorten.....	18
5.2	Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna	18
5.3	Effecten op beschermde gebieden (EHS)	19
6	Mitigerende maatregelen	20
6.1	Algemene broedvogels; mitigatie	20
6.2	Vleermuizen; nader onderzoek en mitigatie	21
7	Conclusie.....	22
	Geraadpleegde bronnen.....	23

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van gemeente De Fryske Marren heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan de Kooilaan 3 te Oudemirdum, gemeente De Fryske Marren, provincie Friesland. De opdrachtgever is voornemens om de bestemming van een recreatiewoning te wijzigen naar een woonbestemming. Na de bestemmingswijziging wordt de woning vergroot. Om te onderzoeken hoe de geplande voornemens zich verhouden tot (potentieel) aanwezige beschermde natuurwaarden in en nabij het plangebied en of deze negatieve effecten ondervinden van de voorgenomen plannen, is er een QuickScan uitgevoerd.

1.2 Globale ligging

Het plangebied is gelegen aan de Kooilaan 3 te Oudemirdum. Oudemirdum is gelegen in het zuidwesten van de provincie Friesland, ten westen van Lemmer en ten zuidwesten van Balk. Het plangebied ligt in een bosrijk gebied. Ten oosten van het plangebied ligt Golfclub Gaasterland met enkele poelen en in de omgeving zijn enkele campings aanwezig. Ten zuiden ligt het IJsselmeer. De omgeving van het plangebied bestaat verder uit enkele wegen, wandelpaden, watergangen, woningen en agrarische percelen. De globale ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.1.

Afbeelding 1.1. Globale ligging van het plangebied (rode stip) (bron achtergrond: Esri).

1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Dit betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN.

Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoudt echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

In aanvulling op de Vogelrichtlijn, geldt er voor een aantal vogelsoorten die jaarlijks naar hetzelfde nest terugkeren een jaarrond bescherming van de nesten. De meeste provincies en het Rijk hanteren de "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012". Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5). Voor deze laatste categorie geldt alleen een jaarrond beschermde status indien ecologisch zwaarwegende omstandigheden dat rechtvaardigen. In de provincies Overijssel, Flevoland en Limburg geldt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten, waarin een andere categorisering is aangebracht. Vanaf 2023 geldt in de provincie Friesland mogelijk ook een aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden.

Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het project-voornemen een of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

1.4 Scope van de QuickScan

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande werkzaamheden, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Er wordt in deze QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met de gebiedsbescherming wat betreft Natura 2000 en overige provinciaal beschermde gebieden en bescherming Houtopstanden. Wel wordt in dit geval ingegaan op Natuurnetwerk Nederland, gezien de ligging van het plangebied binnen NNN-gebied.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de uitvoering van de werkzaamheden meerdere jaren wordt, of indien de omstandigheden significant wijzigen, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

1.5 Werkwijze

Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlassen en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn.

Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecooloog Corine Bos van JM ecologie b.v. op 20 mei 2022. Het bezoek is uitgevoerd van 09:00 tot 10:00 uur, bij 17°C en 2 Bft, op een bewolkte, droge dag. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregelen en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de wijziging en werkzaamheden conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatvinden.

2 Beschrijving locatie en ingreep

2.1 Locatie

Het plangebied is gelegen aan de Kooilaan 3 te Oudemirdum, gemeente De Fryske Marren, provincie Friesland. Oudemirdum is gelegen in het zuidwesten van de provincie Friesland, ten westen van Lemmer en ten zuidwesten van Balk. De omgeving bestaat uit bossen met wandelpaden, enkele campings, een golfclub, agrarische percelen, watergangen, wegen en woningen.

Het plangebied zelf bestaat uit een woning, welke bestemd is als recreatiewoning. De woning heeft een opbouw van witte bakstenen en een dakpannen dak. De woning kan bereikt worden door de voordeur aan zuidzijde en heeft twee verdiepingen en een zolder, welke middels een vlizotrap bereikt kan worden. De zolder werd op het moment van veldbezoek niet gebruikt en er lag alleen isolatiemateriaal. Op de begane grond zijn de woonkamer met keuken en badkamer aanwezig. Op de eerste verdieping zijn de slaapkamers aanwezig. Rondom de woning is de tuin aanwezig, welke grotendeels bestaat uit gras en omring is door bomen als paardenkastanje, beuk en eik. In deze tuin is tevens een houten schuur aanwezig met een dakpannen dak, waar de wasmachine staat. Ten zuiden van de woning lopen wandel- en fietspaden. Ten noordoosten van de woning is de Natuur Schuur Gaasterland van Staatsbosbeheer aanwezig. Tevens is op ruim 50 meter ten oosten van het plangebied een kanaal aanwezig, de Sminkevaart, welke van noord naar zuid loopt.

Afbeelding 2.1. Begrenzing van het plangebied in Oudemirdum (rood kader) (bron achtergrond: Esri).

Afbeelding 2.2. Woning gezien vanaf zuiden.

Afbeelding 2.3. Woning gezien vanaf noordwesten.

Afbeelding 2.4. Oostzijde woning met parkeerplaatsen.

Afbeelding 2.5. Tuin met schuur.

Afbeelding 2.6. Wandelpad ten zuiden van woning.

Afbeelding 2.7. Natuur Schuur Gaasterland van Staatsbosbeheer.

Afbeelding 2.8. Zolder woning.

Afbeelding 2.9. Gang naar woonkamer en keuken.

2.2 Ingreep

De opdrachtgever is voornemens om de woning, welke momenteel de bestemming 'recreatie' heeft, om te vormen naar een woning met bestemming 'wonen'. Nadat de bestemming gewijzigd is, zal de woning een aanbouw krijgen. De exacte plannen hiervoor zijn nog onbekend.

3 Resultaten veldbezoek en bureaustudie (soortenbescherming)

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

Gedurende het terreinbezoek is een zone rondom het plangebied bezocht om de aanwezige natuurwaarden te inventariseren. Deze zone wordt gehanteerd, omdat werkzaamheden die plaatsvinden binnen het plangebied effecten kunnen hebben op de omgeving. Deze zone wordt door de ter zake kundige ecooloog tijdens het terreinbezoek bepaald.

3.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 16 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 tot en met 4 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012).

Naast de jaarrond beschermde nesten van categorie 1 tot en met 4 zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Vogels met jaarrond beschermde nesten categorie 1 tot en met 5 zijn vermeld in tabel 3.1.

Tabel 3.1. Jaarrond beschermde nesten in de provincie Friesland (tot inwerkingtreding omgevingswet).

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boomvalk	4	Blauwe reiger	5	IJsvogel	5
Buizerd	4	Boerenwaluw	5	Kleine bonte specht	5
Gierzwaluw	2	Bonte vliegenvanger	5	Kleine vliegenvanger	5
Grote gele kwikstaart	3	Boomklever	5	Koolmees	5
Havik	4	Boomkruiper	5	Kortsnavelboomkruiper	5
Huismus	2	Bosuil	5	Oeverwaluw	5
Kerkuil	3	Brilduiker	5	Pimpelmees	5
Oehoe	3	Draaihals	5	Raaf	5
Ooievaar	3	Eidereend	5	Ruigpootuil	5
Ransuil	4	Ekster	5	Spreeuw	5
Roek	2	Gekraagde roodstaart	5	Tapuit	5
Slechtvalk	3	Glanskop	5	Torenvalk	5
Sperwer	4	Grauwe vliegenvanger	5	Zeearend	5
Steenuil	1	Groene specht	5	Zwarte kraai	5
Wespendief	4	Grote bonte specht	5	Zwarte mees	5
Zwarte wouw	4	Hop	5	Zwarte roodstaart	5
		Huiswaluw	5	Zwarte specht	5

Uit een conceptversie omgevingsverordening van 2021 blijkt dat mogelijk met ingang van de omgevingsverordening in de provincie Fryslân een nieuwe lijst met jaarrond beschermde nesten in werking treedt, deze is echter nog niet definitief gemaakt en daarom nog niet geldig. Ook is het mogelijk dat deze lijst nog wijzigt of aan bepaalde voorwaarden verbonden is. In tabel 3.2 is opgenomen welke soorten met ingang van de omgevingsverordening jaarrond beschermd zijn in de provincie Fryslân.

Tabel 3.2. Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten in de provincie Friesland vanaf inwerkingtreding omgevingswet (mogelijk vanaf 2023).

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Aalscholver	2	Ransuil	4	Bergeend	5
Blauwe reiger	2	Ringmus	2	Blauwe kiekendief	5
Boomvalk	4	Roek	2	Boerenwaluw	5
Bosuil	3	Slechtvalk	3	Bontbekplevier	5
Buizerd	4	Sperwer	4	Eider	5
Draaihals	4	Steenuil	1	Gekraagde roodstaart	5
Dwergstern	2	Stormmeeuw	2	Glanskop	5
Gierzwaluw	2	Torenvalk	3	Grote mantelmeeuw	5
Grote gele kwikstaart	3	Wespendief	4	Grutto	5
Grote stern	2	Zeearend	4	Kleine bonte specht	5
Grote zilverreiger	2	Zwarte specht	3	Kleine mantelmeeuw	5
Havik	4	Zwarte stern	2	Kokmeeuw	5
Huismus	1	Zwarte wouw	4	Kraanvogel	5
Huiswaluw	2	Zwartkopmeeuw	2	Middelste bonte specht	5
Ijsvogel	3			Oeverwaluw	5
Kerkuil	1			Paapje	5
Lepelaar	2			Ruigpootuil	5
Noordse stern	2			Scholekster	5
Oehoe	3			Spreeuw	5
Ooievaar	3			Strandplevier	5
Purperreiger	2			Visdief	5
Raaf	3			Zilvermeeuw	5

Jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4)

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar jaarrond beschermde nesten binnen en rond het plangebied. Er is één boomnest aangetroffen in een naaldboom ten noorden van het plangebied. Dit nest was actief in gebruik door een zwarte kraai, welke een categorie 5 soort is.

Er zijn verder geen boomnesten aangetroffen in en rond het plangebied. De zendmast ten noorden van het plangebied is gecontroleerd op nesten, deze zijn niet aangetroffen. Er zijn geen palen aanwezig in de omgeving van het plangebied. Op basis van aanwezig habitat, afwezigheid van overige bomen met boomnesten of holtes en palen rond het plangebied, afwezigheid van platte daken en afstand tot zoute milieus en grote wateren kunnen nesten van aalscholver, blauwe reiger, boomvalk, bosuil, buizerd, draaihals, dwergstern, grote stern, grote zilverreiger, havik, lepelaar, noordse stern, oehoe, ooievaar, purperreiger, raaf, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, stormmeeuw, torenvalk, wespendief, zeearend, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw en zwartkopmeeuw uitgesloten worden.

De Sminkevaart ten oosten van het plangebied is ongeschikt als broedlocatie voor de grote gele kwikstaart en ijsvogel door de mate aan verstoring en walbeschoeiing, waardoor deze ook kunnen worden uitgesloten. Er zijn geen nesten van huiswaluw waargenomen rond het plangebied, waardoor de huiswaluw tevens uitgesloten kan worden.

Er zijn binnen en rond het plangebied geen gebouwen met holtes of uilenborden, waar de kerkuil naar binnen kan komen. De aanwezigheid van de kerkuil kan dus worden uitgesloten. Tevens zijn er geen rommelhoekjes op het erf aanwezig, waardoor ook aanwezigheid van de steenuil kan worden uitgesloten.

Nesten van huismus, ringmus en gierzwaluw worden daarnaast uitgesloten vanwege de ligging van het plangebied in een bos met hoge bomen en afstand tot een dorp. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten in en rond het plangebied kan daarmee worden uitgesloten.

Mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar aanwezigheid van mogelijk jaarrond beschermde nesten van vogels. Er zijn geen nesten waargenomen van vogels met een mogelijk jaarrond beschermd nest.

Mogelijk kunnen soorten als koolmees, pimpelmees, glanskop en spechtensoorten aanwezig zijn rond

het plangebied en kunnen hier een nest hebben. Tevens is er een actief nest van zwarte kraai in een naaldboom ten noorden van het plangebied waargenomen. Er zijn echter geen ecologisch zwaarwegende redenen om deze nesten als jaarrond beschermd te beschouwen vanwege de aanwezigheid van voldoende alternatieve nestgelegenheden buiten het plangebied. Deze vogels worden daarom behandeld onder 'algemene broedvogels'.

Algemene broedvogels

Er is rond het plangebied geschikt habitat aanwezig voor diverse soorten algemene broedvogels. In de bomen en bosschages in de tuin van het plangebied kunnen soorten als merel en vink tot broeden komen. Aanwezigheid van algemene broedvogels kan daarmee niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op algemene broedvogels staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foerageergebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.

Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foerageergebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foerageergebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foerageergebieden. Het ongeschikt maken van een foerageergebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijven

Het dak van de woning kan mogelijk geschikte verblijfplaatsen bieden voor gebouwbewonende vleermuizen, zoals de gewone dwergvleermuis (kraam-, paar- en zomerverblijf), ruige dwergvleermuis (paar- en zomerverblijf), laatvlieger (kraam-, paar- en zomerverblijf) en meervleermuis (kraam- en zomerverblijf). Onder de dakpannen en in de nok van het dak is ruimte aanwezig, waar deze vleermuizen een verblijfplaats kunnen hebben. Aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen kan daarmee niet worden uitgesloten.

Er zijn in de bomen op en rond het plangebied enkele holtes waargenomen die door spechten gemaakt zijn. Hier zit echter geen ruimte achter, waardoor hier geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. De aanwezigheid van boombewonende vleermuizen kan daarmee worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op potentiële vleermuisverblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen staan beschreven in paragraaf 4.2.

Vliegroutes

Rond het plangebied zijn diverse lijnvormige elementen, die dienst kunnen doen als vliegroueteondersteuning, zoals de bomenrijen en watergang ten oosten van het plangebied. Er zijn voldoende alternatieve bomenrijen aanwezig, maar de watergang biedt mogelijk wel een essentiële vliegroueteondersteuning voor soorten als watervleermuis of meervleermuis die mogelijk een verblijfplaats hebben in een woning langs deze watergang. Aanwezigheid van essentiële vliegroueteondersteuning kan daarmee niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op een mogelijk essentiële vliegrouete van onder andere water- en meervleermuis staan beschreven in paragraaf 4.2.

Foerageergebied

De omgeving van het plangebied is geschikt als foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. Aangezien er in de omgeving van het plangebied genoeg, minstens even geschikt foerageergebied aanwezig is, wordt het plangebied niet als essentieel foerageergebied beschouwd.

3.3 Overige zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde zoogdiersoorten. Het gaat hier om de boommarter, das en otter. Andere soorten worden op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en rond het plangebied.

Boommarter

De boommarter is een soort van een bosrijke omgeving. In Nederland komt de boommarter in allerlei typen en leeftijden bos voor. Boommarters kiezen hun rustplaatsen vaak in boomholten, konijnen-, vossen of dassenholten, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Nesten zitten vaak in oude spechten- of eekhoornholten, regelmatig in inrottingsholten en soms in gebouwen die in of aan de rand van het bos staan (Zoogdierverseniging, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen van de boommarter bekend rond het plangebied. Door de aanwezige wandel- en fietspaden en parkeerplaatsen is er in de omgeving van het plangebied reeds veel verstoring aanwezig. De aangetroffen holtes van spechten hebben daarnaast geen ruimte erachter en zijn voor boommarter te klein om een verblijfplaats in te hebben. De aanwezigheid van de boommarter kan daarmee worden uitgesloten.

Das

De das leeft in allerlei biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Het leefgebied moet voldoende dekking bevatten, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze kunnen graven, met een grondwaterstand van tenminste 1,5 m onder het maaiveld (Zoogdierverseniging z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de das rond het plangebied, waaronder ook een burcht. Deze burcht bevindt zich echter op voldoende afstand (ruim 400 meter) van het plangebied en rond het plangebied zijn geen sporen van de das, zoals burchten of wissels waargenomen. Vanwege de aanwezige wandel- en fietspaden en parkeerplaatsen is er reeds veel verstoring aanwezig. Vanwege de afwezigheid van sporen en mate van verstoring wordt de aanwezigheid van de das uitgesloten.

Otter

Otters leven in oeverzones met voldoende dekking en rust van allerlei soorten stromende wateren, zoals meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. Overdag verblijft de otter in een dagrustplaats die zich bevindt op oevers in dichte oevervegetaties (o.a. riet), struwelen en bosschages, maar ook in kunstmatige holten. De nesten waar de jongen worden geworpen, liggen vaak in overstromingsvrije oeverholtes in een rustig gebied en worden regelmatig door de moeder verplaatst (Zoogdiervereniging, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de otter rond het plangebied. Binnen het plangebied zijn geen geschikte watergangen aanwezig, waar de otter een verblijfplaats kan hebben. Het kanaal ten oosten van het plangebied, de Sminkevaart, kan wel gebruikt worden door de otter als foerageergebied en migratieroute. Vanwege de ligging vlak naast de Sminkewei en bijbehorende verstoring worden verblijfplaatsen van de otter hier uitgesloten, maar mogelijk betreft dit kanaal wel een essentiële migratieroute.

Consequenties van de ingreep op een mogelijk essentiële migratieroute van de otter staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.4 Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van een beschermde reptielensoort. Het gaat hier om de levendbarende hagedis. Andere soorten worden op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en rond het plangebied.

Levendbarende hagedis

De levendbarende hagedis leeft in Nederland met name in heide- en hoogveengebieden en in veel beperktere mate langs infrastructuur, bosranden en duingebieden. Belangrijk is dat er voldoende dekking en schuilmogelijkheden aanwezig zijn, maar ook open plekken om te zonnen. Een structuurrijke vegetatie is daarom van belang (RAVON, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de levendbarende hagedis, deze zijn allen gedaan in de Starnuman Bossen, nabij Ruigahuizen. Het bosgebied rond het plangebied bevat amper open plekken om te zonnen en door de aanwezige wandel- en fietspaden is er veel verstoring aanwezig. De aanwezigheid van de levendbarende hagedis wordt daarmee uitgesloten.

3.5 Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van een beschermde amfibieënsoort. Het gaat hier om de heikikker. Andere soorten worden op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en rond het plangebied.

Heikikker

De heikikker leeft voornamelijk in vochtige gebieden zoals laagvenen, moerassen en veenweidegebieden, maar ook in bijvoorbeeld heidegebieden. Als voortplantingswater kunnen poelen, vennen en smalle slootjes gebruikt worden, waarbij de heikikker voornamelijk in voedselarme, zure wateren voorkomt (BIJ12, 2017; RAVON, z.d.). Er zijn twee waarnemingen bekend van de heikikker rond het plangebied. Deze zijn gedaan rond het meer de Wyldemerk, op 1 kilometer ten noordwesten van het plangebied. Het kanaal, de Sminkevaart, naast het plangebied is ongeschikt voor de heikikker vanwege de breedte van het water en ligging naast een weg. Aanwezigheid van de heikikker wordt daarmee uitgesloten.

3.6 Insecten

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde insectensoorten. Het gaat hier om de grote vos, grote weerschijnvlinder, gevlekte witsnuitlibel en gestreepte waterroofkever. Andere soorten worden op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en rond het plangebied.

Grote vos

De grote vos leeft met name in vochtige open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande waardbomen. De vlinder overwintert in holle bomen of stapels hout. De eitjes worden door het vrouwtje afgezet op de bovenste takken van hoge, vrijstaande bomen. De waardplanten van deze soort zijn onder andere iep, zoete kers en enkele wilgensoorten (Vlinderstichting, z.d.). De grote vos is een soort die over grote afstanden kan zwerven en in toenemende mate in Nederland wordt gezien. Grotendeels gaat het daarbij om zwerfende dieren. Er zijn in de Starnuman Bossen twee waarnemingen bekend van de grote vos. Rond het plangebied zijn geen waardplanten waargenomen, waardoor dit geen essentieel leefgebied voor de grote vos betreft. De aanwezigheid van de grote vos wordt daarmee uitgesloten.

Grote weerschijnvlinder

De grote weerschijnvlinder leeft in open plekken in bossen, zoals langs bospaden en bosranden. Als waardplant worden boswilg en grauwe wilg gebruikt, de imago's leven van sap van bloedende bomen (Vlinderstichting, z.d.). Er is één waarneming bekend van de grote weerschijnvlinder nabij de Natuur Schuur Gaasterland. Er zijn rond het plangebied geen boswilgen en grauwe wilgen waargenomen, waardoor dit geen essentieel leefgebied voor de grote weerschijnvlinder betreft. De aanwezigheid van grote weerschijnvlinder wordt daarmee uitgesloten.

Gevlekte witsnuitlibel

De gevlekte witsnuitlibel plant zich voort in de verlandingszone van laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen (Vlinderstichting, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de gevlekte witsnuitlibel op de golfbaan en bij het meer Wyldemerk. Geschikt habitat is niet aanwezig binnen of rond het plangebied. Aanwezigheid van de gevlekte witsnuitlibel kan daarmee worden uitgesloten.

Gestreepte waterroofkever

De gestreepte waterroofkever komt in Nederland met name voor in laagveengebieden in sloten van 1,5 tot 25 meter breed, met een waterdiepte van minimaal 40 centimeter. Bij voorkeur is de onderwatervegetatie goed ontwikkeld en is er niet te veel drijvende vegetatie en emergente vegetatie (EIS Nederland, z.d.). Er zijn twee waarnemingen van de gestreepte waterroofkever bekend rond het plangebied, bij de golfbaan. De watergang naast het plangebied is ongeschikt voor de gestreepte waterroofkever vanwege de afwezigheid van onderwatervegetatie. De aanwezigheid van gestreepte waterroofkever wordt daarmee uitgesloten.

3.7 Overige fauna

Overige beschermde diersoorten zoals vissen, kreeftachtigen en weekdieren zijn niet bekend in de omgeving van het plangebied en worden ook niet verwacht op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreidingsgegevens.

3.8 Vaatplanten

Er zijn rond het plangebied geen waarnemingen bekend van beschermde vaatplanten. De in Nederland beschermde vaatplanten stellen specifieke eisen aan hun groeiplaats, of komen slechts beperkt voor in Nederland. De meeste soorten groeien op voedselarme bodems en zijn niet te verwachten op stikstofrijke of bemeste bodems zoals landbouwgronden en de meeste wegbermen. Andere beschermde soorten groeien slechts in een specifieke biogeografische regio in Nederland, zoals in het

rivierengebied of in het heuvelland van Zuid-Limburg. Gezien de aanwezige habitats binnen het plangebied in combinatie met de bekende huidige verspreiding van beschermde plantensoorten, kan uitgesloten worden dat deze soorten aanwezig zijn binnen het plangebied.

4 Resultaten veldbezoek en bureaustudie (gebiedsbescherming)

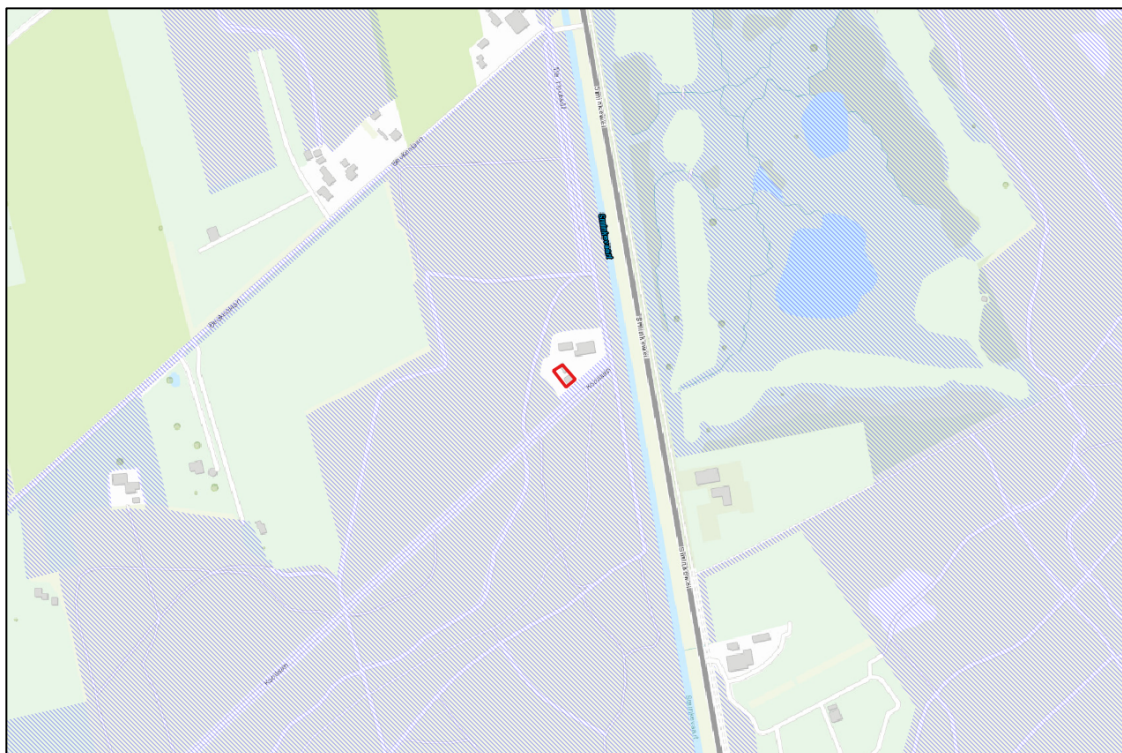
4.1 Natuurnetwerk Nederland (EHS)

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden. In Fryslân is ervoor gekozen om de term Ecologische Hoofdstructuur (EHS) te blijven hanteren. De EHS is onderdeel van de actieve soortbescherming uit de Wet natuurbescherming; bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. Om dit te realiseren is in de Wnb art. 1.12, lid 2 vastgelegd dat de provincies zorgen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, landelijk genaamd Natuurnetwerk Nederland. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Ecologische Hoofdstructuur. De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

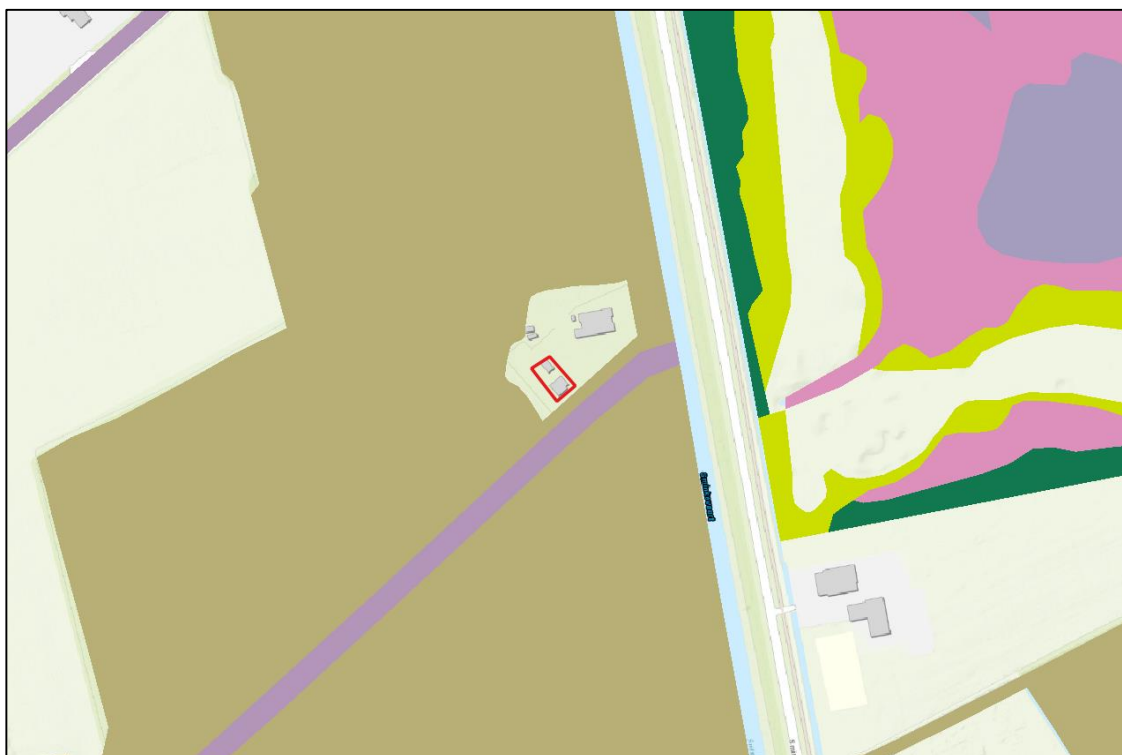
Voor de natuurgebieden die behoren tot de EHS geldt het 'nee, tenzij'-principe (Artikel 7.1.3). Het 'nee, tenzij'-principe betekent dat nieuwe plannen en projecten niet zijn toegestaan als deze een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied, tenzij daarmee een zwaarwegend belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. In dat geval moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade gecompenseerd worden. In Artikel 7.1.4 staat het compensatiebeleid voor de EHS opgenomen.

Het regime ter bescherming van de EHS kent in de provincie Friesland externe werking (Artikel 7.1.1 lid 3). Dit houdt in dat niet alleen de effecten van activiteiten die gelegen zijn binnen de grenzen van EHS-gebieden beoordeeld en eventueel gecompenseerd moeten worden, maar ook (potentiële) effecten op EHS-gebieden die in de omgeving van het projectgebied liggen (externe effecten). Indien een activiteit of ontwikkeling buiten de EHS significant negatieve effecten heeft op het NNN, dan is dit niet toegestaan, tenzij er geen reële alternatieven voorhanden zijn. (In tegenstelling tot activiteiten en ontwikkelingen *binnen* de EHS-grenzen, is voor activiteiten buiten de EHS-grenzen geen maatschappelijk groot belang nodig). Indien er geen alternatieven voor het voornemen voorhanden zijn, dan moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade gecompenseerd worden.

Het plangebied is omringd door EHS-gebieden. De woning op het erf valt niet binnen een EHS-gebied, een deel van de voortuin echter wel (zie afbeelding 4.1). Dit EHS-gebied heeft het beheertype N16.03 Droog bos met productie en het wandelpad ten zuiden van het plangebied heeft beheertype L01.07 Laan. Tevens liggen aan overzijde van de Sminkewei, ten oosten van het plangebied, nog enkele gebieden met beheertype N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos, N12.02 kruiden- en faunarijk grasland, N06.04 Vochtige heide en N06.05 Zwakgebufferd ven (afbeelding 4.2).

Afbeelding 4.1. Begrenzing van het plangebied in Oudemirdum (rood kader) ten opzichte van EHS-gebieden (blauw gearceerd) (bron achtergrond: Esri).

Afbeelding 4.2. Begrenzing van het plangebied in Oudemirdum (rood kader) ten opzichte van beheertypen van het de EHS-gebieden (bruin = droog bos met productie, paars = laan, donkergroen = dennen-, eiken- en beukenbos, lichtgroen = kruiden-en faunarijk grasland, roze = vochtige heide en paars = zwakgebufferd ven) (bron achtergrond: Esri).

5 Effecten en gevolgen

5.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen.

Onderstaand wordt gebruik gemaakt van de term “verstoringszone”. Deze term heeft betrekking tot de invloedssfeer welke is bepaald op de verwachte maximale verstoring die de onderhavige werkzaamheden mogelijk hebben op aanwezige natuurwaarden. Hierbij is rekening gehouden met tussenliggende elementen, visuele verstoring, verstoring door geluid, en verstoring door trillingen. De verstoringszone is per mogelijk aanwezige soort op basis van expert judgement bepaald aan de hand van deze versturende effecten en omgevingselementen, alsmede de gevoeligheid van de betreffende soort op basis van ecologie.

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig
Algemene broedvogels	Diverse soorten.	3.1	Potentieel
Vleermuizen	Gebouwbewonende soorten en essentiële vliegroute.	3.5	Potentieel
Zoogdieren	Otter	3.5	Potentieel

5.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

Algemene broedvogels

In het plangebied en binnen de verstoringszone hiervan kunnen meerdere algemene broedvogels tot broeden komen. Wanneer de werkzaamheden plaatsvinden, worden mogelijk aanwezige broedende vogels rond het plangebied verstoord en hun nesten vernietigd. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 6.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Vleermuizen

De woning dient mogelijk als kraam-, zomer- en/of paarverblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten als de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis (geen kraamverblijf), laatvlieger en meervleermuis. Wanneer er werkzaamheden aan het dak plaatsvinden, worden deze aanwezige verblijfplaatsen mogelijk verstoord of vernietigd. Tevens kan het kanaal naast het plangebied gebruikt worden als essentiële vliegrouteondersteuning. Wanneer de werkzaamheden na zonsondergang plaatsvinden in de actieve periode van vleermuizen, kan er mogelijk lichtverstoring optreden van deze

vliegroute. Het verstoren en verwijderen van verblijfplaatsen en verstoren van vliegroutes is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 6.2 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Otter

Mogelijk gebruikt de otter de watergang naast het plangebied als migratieroute. Wanneer de werkzaamheden plaatsvinden na zonsondergang, kunnen mogelijk aanwezige otters in deze watergang verstoord worden. Echter ligt deze watergang naast een weg, waar ook vaak auto's rijden. Wanneer de otter deze watergang gebruikt als migratieroute, is het waarschijnlijk dat deze reeds gewend is aan enige mate van verstoring door de naastgelegen weg. Er zijn daarom geen vervolgstappen wat betreft de otter.

5.3 Effecten op beschermde gebieden (EHS)

De woning van het plangebied is niet gelegen binnen een EHS-gebied, een klein deel van de voortuin ligt echter wel binnen een EHS-gebied. Dit betreft een gebied met beheertype N16.03 Droog bos met productie en het wandelpad ten zuiden van het plangebied heeft beheertype L01.07 Laan. Wanneer de bestemming van de woning wordt gewijzigd, wordt de woning daarna vergroot. De woning zelf met schuur en de achtertuin behoren niet tot het EHS-gebied. De werkzaamheden zijn relatief kleinschalig en kortdurend en er zullen geen bomen of bosschages binnen dit EHS-gebied gekapt worden ten behoeve van de werkzaamheden.

Effecten als verdroging en versnippering worden uitgesloten vanwege de relatief kleinschalige ingreep en de aanbouw die niet binnen de grenzen van een EHS-gebied wordt gebouwd. Tevens wordt het EHS-gebied niet fysiek aangetast.

Verstoring door geluid, licht en trillingen kunnen mogelijk wel aanwezig zijn. Echter wordt de omgeving van het plangebied overdag veel bezocht door wandelaars en fietsers en ligt er een doorgaande weg op ongeveer 50 meter afstand. Overdag wordt verstoring op dit EHS-gebied daarom uitgesloten. Wanneer de werkzaamheden 's avonds na zonsondergang plaatsvinden, worden mogelijk aanwezige dieren wel verstoord door geluid, verlichting en trillingen. Het is daarom aan te raden om de werkzaamheden tussen zonsopkomst en zonsondergang uit te voeren en niet na zonsondergang te werken, om effecten van geluid, licht en trillingen op dit EHS-gebied te voorkomen.

Negatieve effecten van verzuring en vermesting ten gevolge van stikstofdepositie via de lucht kunnen niet op voorhand uitgesloten worden, maar sinds 1 juli 2021 geldt voor een tijdelijke verhoogde stikstofdepositie tijdens de aanlegfase geen vergunningplicht meer. Wel moet de stikstofuitstoot zo veel als mogelijk ingeperkt worden. Voor het aanleggen van aanbouw aan de woning is dus geen vergunning meer nodig. Het gebruik van de woning kan wel leiden tot permanente effecten wat betreft stikstofuitstoot. De woning wordt echter reeds bewoond en door de aanbouw zal er qua bewoning geen verandering optreden. Er is dus geen vergunningsplicht meer wat betreft verzuring en vermesting.

6 Mitigerende maatregelen

In dit hoofdstuk worden de vervolgmaatregelen beschreven voor de soorten waarvan in hoofdstuk 4 is bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgmaatregel kan bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten. Maar de vervolgmaatregel kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is. Er kan ook een lijst met mitigerende maatregelen staan aangegeven, waarbij de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing. Indien de ingreep zonder enig nader onderzoek, mitigatie of ontheffingsaanvraag uitgevoerd kan worden, wordt dat in dit hoofdstuk vermeld.

Tabel 6.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig	Vervolgactie
Algemene broedvogels	Diverse soorten.	3.1	Potentieel	Mitigatie
Vleermuizen	Gebouwbewonende soorten en essentiële vliegroute.	3.5	Potentieel	Nader onderzoek en mitigatie

6.1 Algemene broedvogels; mitigatie

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in, of binnen de verstoringszone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

De voorkeur verdient om werkzaamheden altijd uit te voeren buiten het vogelbroedseizoen, om negatieve effecten op in gebruik zijnde nesten te voorkomen.

Wanneer de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen, moeten binnen het plan- en verstoringsgebied van de werkzaamheden vestiging van broedgevallen voorkomen worden. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan op verschillende manieren, maar altijd onder begeleiding van een deskundig ecooloog:

Genoemde maatregelen mogen niet in strijd zijn met overige beschermde natuurwaarden (vleermuizen).

- Door het voor het broedseizoen verwijderen van bomen en struikgewas zijn er voor o.a. merel en vink geen broedgelegenheden meer;

Het functioneren van de preventieve maatregelen dient gecontroleerd te worden vanaf de plaatsing totdat de werkzaamheden zijn afgerond. Tevens mogen de genoemde maatregelen niet in strijd zijn met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming voor wat betreft andere beschermde soorten.

Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen, dient het plan- en verstoringsgebied eerst door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels.

Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het projectgebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

6.2 Vleermuizen; nader onderzoek en mitigatie

Nader onderzoek

Het dak van de woning is geschikt als kraam-, zomer- of paarverblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten als de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis (geen kraamverblijf), laatvlieger en meervleermuis. Het verwijderen, ontoegankelijk maken of verstoren van dergelijke verblijfplaatsen is een overtreding van de verbodsartikelen in de Wet natuurbescherming. Er dient door middel van nader onderzoek te worden uitgezocht of vleermuizen daadwerkelijk verblijven in het plangebied. Daarop kan beoordeeld worden of de effecten van de geplande werkzaamheden een ontheffing noodzakelijk maken op deze verbodsartikelen.

Het nader onderzoek naar kraam-, zomer- en paarverblijven van vleermuizen bestaat uit vijf veldbezoeken. Drie van deze bezoeken moeten plaatsvinden tussen 15 mei en 15 juli, de kraamperiode van vleermuizen, met tussenposes van minstens 20 dagen tussen de bezoeken. Minstens één van de drie bezoeken moet 's ochtends voor zonsopkomst worden uitgevoerd, de overige bezoeken worden 's avonds na zonsondergang uitgevoerd. In het najaar, tussen 15 augustus en 1 oktober, moeten nog twee bezoeken worden uitgevoerd rond middernacht. Tussen deze bezoeken moet minstens 20 dagen zitten. De bezoeken mogen alleen uitgevoerd worden als de weersomstandigheden binnen de grenzen van het vleermuisprotocol vallen.

Mitigatie

De watergang ten oosten van het plangebied dient mogelijk als essentiële vliegroute voor vleermuizen zoals de water- en meervleermuis. Tevens kunnen er in de bomen verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen aanwezig zijn. Indien 's avonds of 's nachts wordt gewerkt gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober), kan er lichtverstoring door het gebruik van bouwverlichting optreden. Hierdoor kunnen mogelijk aanwezige vleermuizen gedesoriënteerd raken. Ten gevolge daarvan kan het functioneren verminderen van de mogelijk aanwezige vliegroute langs de watergang en verblijfplaatsen in bomen. Een dergelijk effect is in strijd met de Wet natuurbescherming. Om effecten van lichtuitstraling te voorkomen wordt geadviseerd om eventueel te gebruiken verlichting weg te draaien van de watergang en de omliggende bomen. Dit is zeker noodzakelijk in de schemer en nacht (van 1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonsopkomst) gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober). Dit houdt in dat de verlichting naar beneden gericht dient te zijn op de werkzaamheden zodat er geen licht naar de omgeving kan uitstralen. Bij voorkeur wordt er bij het plaatsen van een licht gekozen voor amberkleurige verlichting.

7 Conclusie

In opdracht van de gemeente De Fryske Marren heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan een woning aan de Kooilaan 3 te Oudemirdum, gemeente de Fryske Marren, provincie Friesland. De opdrachtgever is voornemens om de bestemming van een recreatiewoning te wijzigen naar een woonbestemming. Na de bestemmingswijziging wordt de woning vergroot. De QuickScan is uitgevoerd om eventuele strijdigheden van de beoogde werkzaamheden en de toekomstige situatie met de Wet natuurbescherming (Wnb) op te sporen.

Uit de QuickScan is gebleken dat er mogelijk algemene broedvogels, verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen en een migratieroute van de otter binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn.

Om overtredingen op de Wet natuurbescherming te voorkomen, dient voor gebouwbewonende vleermuizen nader onderzoek uitgevoerd te worden zoals beschreven in paragraaf 5.2.

Voor algemene broedvogels dienen enkele mitigerende maatregelen genomen te worden. Het heeft de voorkeur om buiten het vogelbroedseizoen te werken. Indien toch gestart wordt met de werkzaamheden aan het begin of te midden van het vogelbroedseizoen, dienen de maatregelen gevolgd te worden zoals beschreven in paragraaf 5.1.

Daarnaast dient verstoring door bouwverlichting voorkomen te worden voor vleermuizen die de watergang ten oosten van het plangebied mogelijk als essentiële vliegroute gebruiken en mogelijk verblijfplaatsen in de omliggende bomen hebben, door de maatregelen te volgen zoals beschreven in paragraaf 5.2.

Voor de otter zijn er geen vervolgstappen, gezien de werkzaamheden geen extra verstoring zullen opleveren.

Wat betreft de ligging nabij een EHS-gebied wordt aangeraden om de werkzaamheden niet na zonsondergang uit te voeren, om verstoring door licht, geluid en trillingen 's avonds te voorkomen.

Voor het verstoren of vernietigen van nest- of verblijfsplaatsen van beschermde diersoorten dient een ontheffing te worden aangevraagd. Om deze ontheffing te verkrijgen, dient er in ieder geval gemitigeerd te worden voor het verlies aan nest- of verblijfsplaatsen, welke mogelijk middels het nader onderzoek zullen worden aangetoond. Bij het aanbieden van deze mitigatie dient tevens rekening gehouden te worden met soort-specifieke eisen en aanvullende voorschriften vanuit de ontheffing. Met name de vaak verplichte gewenningsperiode kan ervoor zorgen dat het planvoornemen langer uitgesteld moet worden dan vooraf gedacht, de vertraging kan hierbij oplopen tot een jaar. Wanneer men echter de alternatieve verblijfsplaatsen aanbiedt, voordat het nader onderzoek heeft plaatsgevonden, kan de gewenningsperiode alvast beginnen en kunnen de werkzaamheden mogelijk eerder worden uitgevoerd.

Gorredijk, mei 2022
JM ecologie b.v.

Geraadpleegde bronnen

- Nationale Database Flora- en Fauna (NDFF), geraadpleegd op 23 mei 2022.
- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021.
- Vlinderstichting (z.d.). Informatiepagina libellen. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/libellen>
- RAVON (z.d.). Informatiepagina grote modderkruiper. Geraadpleegd van <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/grote-modderkruiper>
- Zoogdiervereniging (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>